

Bodelningsförrättare hade låtit annan sköta handläggningen av bodelningen. Den andre hade tillställt parterna ett beslut om bodelningen, medan bodelningsförrättaren inte hade tillställt parterna något sådant beslut. Varning.

Bakgrund

Advokat A har förordnats av tingsrätten i maj 2019 att förrätta bodelning mellan X och hans tidigare fru Y. Advokat B har ansvarat för ärendet och skött kontakten med parterna och deras ombud.

B har beviljats inträde i Advokatsamfundet hösten 2019.

Anmälan

I anmälan har X riktat anmärkningar mot B och A i egenskap av principal för B för tiden innan B har blivit advokat, och anfört i huvudsak följande.

1) B har inte hållit reda på vilket ombud som har företrätt vem. I samtliga sammanställningar har angetts felaktiga uppgifter, dvs. hans ombud har upptagits som hans motpart och vice versa. Detta skulle teoretiskt ha kunnat påverka hela processen då det har förelegat uppenbar risk för att fel information skulle skickas till parterna.

2) B har allvarligt slarvat med redovisning av konton och belopp. Samtliga konton har redovisats vid det första mötet i juni 2019. I sin första sammanställning i juli 2019 har B tagit upp 47 000 kr som saldo för ett bankkonto. Då detta har varit felaktigt har de i juli 2019 haft ett långt telefonsamtal angående redovisningen av kontona. Saldot har rätteligen varit 22 000 kr vilket B har redovisat i en andra sammanställning i september 2019. I en tredje sammanställning i december har B inte redovisat kontot alls och har plötsligt helt felaktigt redovisat 47 000 kr på ett annat konto. Detta har medfört att motparten har reagerat kraftigt på att han skulle ha försökt undanhålla tillgångar. Vid senare möte har B medgett att kontot felredovisats och att saldot är 22 000 kr. Samtliga möten har tagit extra tid i anspråk då detta konto har behövt diskuteras om och om igen pga. B:s felaktiga redovisning vilket blivit mycket kostsamt.

3) B har redovisat transaktioner mellan två av hans konton felaktigt i sammanställningar och i beslut.

4) B har missat skriftliga yrkanden och dessa har inte tagits upp i sammanställningarna trots senare muntliga påpekanden.

5) De har våren 2020 haft en Skype-konferens där B:s uppkoppling har varit så dålig att B:s tal brutits hela tiden. Mötet har på grund av B:s problem tagit dubbelt så lång tid som nödvändigt och B har debiterat för denna tid.

6) Hans motpart har dragit av räntekostnader i sin deklARATION trots att hon inte har betalat några räntor. B har bortsett från detta.

7) B har påstått att hyresrätten inte skulle komma att omvandlas till bostadsrätt. Detta har B inte kunnat veta något om. B har även felaktigt påstått att de tidigare har försökt byta hyresrätten till något annat. Inget sådant bytesförsök har gjorts. Däremot har de sedan separationen sökt byten och han och hans ombud har redovisat till B ett antal sådana möjliga byten, både direkta och triangelbyten. Trots detta har B påstått att det inte har funnits någon möjlighet att byta den stora hyresrätten mot två bostäder.

8) B har felaktigt påstått i sitt beslut att bostadsrätten har ägts till lika delar av deras son och honom. Han äger nittio procent och sonen tio procent av lägenheten.

9) B har felaktigt påstått i sitt beslut att han har hittat annat boende. Han bor för närvarande i bostadsrätten, en 1:a. som B har fördelat dem hälften var. Den lägenheten har därmed behövt säljas då ingen har kunnat lösa ut den andre.

10) B har i bodelningsbeslutet angett att värdetidpunkten för vissa aktier skulle vara slutkurs fredag den 3 juli men har ändå räknat på den dagshögsta kursen 143:10 kr. Slutkursen har varit 141:50 kr. Det har inneburit en stor skillnad.

11) B har missat att i beslutet skriva att hyresrätten skulle tillskiftas motparten.

B har genom slarv och försummelse orsakat högre kostnader då de först har fått betala för B:s felaktigheter och sedan för rättelser. B:s felaktigheter har även inneburit merarbete för hans advokat.

Advokaternas yttranden

B har i yttrande tillbakavisat samtliga anmärkningar och anfört i huvudsak följande.

1. Det har varit tydligt för honom att X har företräts av advokat I och motparten av advokat II. Det har också varit tydligt för honom när parterna har företrätt sig själva och när ombud under processen entledigats. I en sammanställning som kommunicerats har han dock felaktigt bytt plats på ombuden. Detta har självklart varit olyckligt men har inte påverkat handläggningen på något sätt. Ett mycket stort antal e-postmeddelanden har kommunicerats under handläggningen för att utröna tvistefrågor vilket även har resulterat i ett laga kraftvunnet beslut. Han har vid ett

tillfälle vid kommunikeringen bifogat fel yttrande i ett e-postmeddelande. Att han bifogat fel bilaga har varit olyckligt men det har inte haft någon betydelse för handläggningen i övrigt. Parterna har redan tidigare fått del av de felkommunicerade bilagorna.

2. Handläggningen har bland annat bestått i att utreda vilka frågor som varit tvistiga samt inhämta uppgifter för saldon på brytdagen. Parterna har haft olika uppfattningar om hur kontona sett ut under olika tidsperioder. Parterna har även anfört att den andra parten ägnat sig åt illojal skilsmässoplanering och tagit ut pengar före brytdagen för att öka sina egna tillgångar utan att detta har syns i bodelningen. Den redovisning som X har lämnat, i synnerhet innan han företräts av ombud, har varit otydlig och krävt uppföljande frågor. De sammanställningar som kommunicerats har syftat till att parterna skulle få möjlighet att kommentera felaktigheter, vilket också har skett. Hans utredning har inte präglats av slarv utan av den omsorg och noggrannhet uppdraget krävt. Han har bland annat utrett behållningen på det konto som X har hänvisat till i sin anmälan.

3. Vad som har framkommit i beslutet är det han har uppfattat vara korrekt och han har handlagt ärendet på korrekt sätt. En bodelning hos bodelningsförrättare är summarisk till sin process. X har inte klandrat beslutet.

4. X har anfört att han inte tagit upp X:s yrkanden. Han vet inte vilka yrkanden X avser. X har dock inte inkommit med tydliga yrkanden som bara varit att kopiera och klistra in, utan det har krävts att han, efter att ha lästs ombudets skrivelser, har formulerat yrkandena såsom han uppfattat dem. Totalt har det funnits drygt 20 yrkanden att ställning till i bodelningen och han har uppfattat det som att samtliga frågor beträffande parternas giftorättsgods har tagits upp i det lagakraftvunna beslutet.

5. Mötet den 3 april 2020 har hållits över Skype på grund av pandemin. Efter att det uppstått svårigheter med ljudet har han stört över mötet från video till röstsamtal. Han vet inte varför videofunktionen inte har fungerat. Han har använt Skype-konferenser innan och efter utan att det har varit några problem. Det har endast varit ett kortare avbrott för att ställa om från video till ljud. Vid hans debitering av ärendet har det skett en sammantagen slutlig fakturering som till största del baserats på den faktiska tid som lagts ned i ärendet. Vad som framgått av den slutliga kostnadsräkningen har utgjort skäligt arvode sett till ärendets beskaffenhet, komplexitet mm. i enlighet med god advokatsed.

6. Han har i beslutet hanterat frågor om räntekostnader som X har haft under äktenskapet mm. Det sätt han har hanterat frågan om har varit i enlighet med god advokatsed.

7. En av de frågor som hanterats i bodelningen har varit vem som skulle tillskiftas en hyresrätt som båda parter hade gjort anspråk på. Hyresrätten har tillskiftats motparten i enlighet med motiveringen i beslutet. Det är uppenbart att X inte har delat hans bedömning.

8. Han vidhåller sin bedömning av bevisningen, vilken har framgått av beslutet. X har inte klandrat beslutet.

9. X:s kritik har att göra med att X inte har delat hans bedömning att X har ett boende eftersom det boendet kan behöva säljas. Han har stor respekt för att X inte delar hans bedömning i vissa frågor i bodelningsbeslutet. Det är svåra frågor som hanterats i bodelningen. Han har i sin bedömning om parternas boende inte på något sätt avvikit från god advokatsed.

10. Han har i bodelningsbeslutet bland annat tagit upp aktierna och hur de ska värderas. X har framfört kritik mot att kursen han använt som beräkningsunderlag borde varit en annan. X hade kunnat ta upp denna fråga vid en klandertalan.

11. Av beslutet har framgått vem som skulle tillskiftats hyresrätten, vilket också parterna uppfattat. X har efter att blivit delgiven beslutet ställt frågor om detta, och han har med ett förtydligande svarat parterna om detta.

A har i yttrande tillbakavisat samtliga anmärkningar och anfört i huvudsak följande.

Han ansluter sig till vad B har anfört i ärendet. Det finns ingen grund för kritik av advokatetisk karaktär mot dem i rubricerat ärende varför ärendet inte ska leda till någon åtgärd.

Genmäle från anmälaren

X har i yttrande vidhållit sina anmärkningar samt tillagt i huvudsak följande.

1. Det enda dokument där B angivit korrekta ombud för respektive part har varit i beslutet. Under hela processen har angetts fel ombud till respektive part trots att detta påtalats för B vid flertal tillfällen.

2. B har inte kommenterat denna punkt alls.

3. B:s kommentar om att parterna haft olika uppfattning om belopp på konton har varit totalt ointressant eftersom B erhållit bankutlåtande där det har framgått vilka belopp som hört till respektive konto. B har redovisat belopp på konton ”huller om buller” och har dessutom sex månader efter att han erhållit kontouppgifter

(bankutlåtagande) påstått att kontot inte redovisats. B:s allvarliga slarv har påverkat tidsåtgången i ärendet och har även påverkat hans motparts agerande i ärendet.

4. Detta är ett fullt påhopp på hans ombud som har varit oerhört stringent i sina yrkanden. B har tyvärr missat skriftliga yrkanden, som varit tydliga och bara att ”klippa och klistra”, som hans ombud vid senare möten har varit tvungen att påtala för B.

5. Det har enbart varit B som inte har hörts/hört och detta har medfört att mötet tagit avsevärt mycket längre tid än vad som har varit nödvändigt. Det har inte handlat om tiden för att ställa om till enbart ljud, utan att problemet har pågått under lång tid och vid ett flertal tillfällen utan att B har agerat.

6. Han har avsett räntekostnaderna han har betalat efter skilsmässan. Motparten har gjort avdrag för räntor trots att hon inte har betalat något alls. Detta borde B ha tagit hänsyn till i sitt beslut och sett till att motparten betalade till honom vad motparten felaktigt tillskansat sig.

7. B har felaktigt påstått att båda parter gjort anspråk på hyresrätten. Han har under hela processen yrkat att hyresrätten skulle bytas till två mindre lägenheter. Han har redovisat en mängd möjliga byten. Motparten har först ansett detta vara en bra lösning men har sedan ändrat sig av okänd anledning. Hans ombud har hänvisat till tidigare domar angående att bodelningsmannen kan besluta om byte av lägenhet.

8. Frågan om andelar i bostadsrätten har hänfört sig till att B inte har haft koll på vilka andelar tillhört vem. Det hade räckt att B kontrollerat detta i de värderingar av bostadsrätten som han gett in.

9. B har menat att hans boende i den bostadsrätt B har beslutat ska ägas av motparten och honom hälften var, vilket har betytt att han har haft ett boende. Motparten har omedelbart efter bodelningsbeslut velat sälja lägenheten och han har därför inget boende. Detta borde B ha insett redan innan sitt beslut.

10. B har i sitt beslut skrivit att aktierna ska värderas till slutkursen den 3 juli 2020. Trots detta har B använt dagens högsta kurs, som har varit högre än slutkursen, i sina beräkningar i beslutet. Detta har fått stor ekonomisk påverkan för honom.

11. Efter att han delgetts beslutet har hans ombud tillskrivit B om att B i beslutspunkterna i beslutsdokumentet missat att skriva in att hyresrätten tillskiftats motparten. Hans ombud har påtalat att denna miss kan komma att ställa till problem i framtiden vid eventuella problem med hyresrätten. Det har inte spelat någon roll att B utvecklat ett resonemang i den ”förklarande delen“ av sitt beslutsdokument. B har erkänt sitt misstag men har inte korrigerat beslutet.

B har i sitt yttrande till Advokatsamfundet vid ett flertal tillfällen påtalat att han och motparten varit nöjda med beslutet eftersom de inte överklagat. Ingen av hans anmärkningar har haft med nöjdhet att göra utan har avsett B:s slarv och försumlighet.

Ärendets fortsatta handläggning

Vid sammanträde den 10 juni 2021 beslutade disciplinnämnden att bordlägga ärendet och förelägga A att redogöra för de åtgärder som han, i egenskap av förordnad bodelningsförrättare, har vidtagit i fråga om bodelningsbeslutet och även i övrigt i ärendet.

A har i yttrande som har inkommit den 29 juni 2021 uppgett i huvudsak följande.

Den bifogade arbetsredogörelsen till tidigare yttrande grundar sig på de moment som parterna har fakturerats för. Han har under hela ärendets handläggning hållits informerad om samtliga åtgärder som vidtagits av B och löpande tagit del av all korrespondens i ärendet. Han har således deltagit i samtliga moment och även haft ansvaret för ärendet. Parterna har inte haft någon erinran mot denna arbetsfördelning. Beträffande frågor som berört inplanering av sammanträden och annan tidsplanering av ärendets fortsatta handläggning har han haft en mindre aktiv roll.

I B:s yttrande framgår att han gjort flera avvägningar och bedömningar under sin handläggning samt i samband med att beslut meddelats. Dessa frågor har bland annat handlat om X:s boendefråga, till vilket värde som aktier skulle beräknas, hur räntefrågor skulle behandlas, osv. Samtliga av dessa bedömningar har föregåtts av att B föredragit de olika tvistefrågorna för honom varpå han instruerat honom på vilket sätt frågan skulle hanteras. B och han har varit eniga i samtliga frågor varför han inte behövt köra över honom i någon fråga, vilket underlättat handläggningen samtidigt som kvaliteten i arbetet kunnat säkerställas.

En fråga som orsakade särskilt huvudbry var hur X:s olika yrkanden skulle bedömas och vad som i rättslig mening utgjorde en formell begäran som han som bodelningsförrättare hade att pröva. Även i denna del föredrog B ärendet för honom varpå han instruerade honom på vilket sätt ärendet skulle handläggas. Även i denna fråga var de eniga.

Sammantaget så har diskussion beträffande hur de olika tvistefrågorna skulle hanteras skett löpande under hela ärendets handläggning. Även andra jurister har involverats i ärendet genom att han tagit upp och diskuterat sådana frågor som varit särskilt intressanta på advokatfirmans veckomöten. En sådan fråga har varit om en

hyresrätt kan tillskrivas ett positivt värde i bodelningen och huruvida detta skulle strida mot principen om pactum turpe.

Interna juridiska överväganden och sammanträden är dock inget som parterna direkt fakturerats för men har ändå varit moment som ingått i handläggningen och således åtgärder som han vidtagit. Dessa moment har som anförts ovan ägt rum löpande under hela ärendets handläggning.

Beträffande åtgärder som han vidtagit beträffande bodelningsbeslutet så kan han i den frågan närmare säga att han instruerat B att upprätta ett utkast som han sedan bearbetat och gett slutlig utformning och som sedan undertecknats av B.

Nämndens bedömning och beslut

Ett förordnande att vara bodelningsförrättare är ett personligt uppdrag, och den utsedde förrättaren får inte sätta annan i sitt ställe. Det sagda utgör emellertid inte hinder för att förrättaren under handläggningens gång låter en biträdande jurist eller annan anställd jurist på samma advokatbyrå utföra vissa med uppdraget förenade arbetsuppgifter, exempelvis att vara protokollförare vid sammanträden eller att hantera underhandskontakter med parterna rörande handläggningen. Förbudet för förrättaren att sätta annan i sitt ställe innebär emellertid att förrättaren inte åt någon annan får anförtro uppgifter av mera central materiell betydelse för bodelningen, exempelvis att leda förekommande sammanträden.

Av utredningen, bl.a. A:s och B:s egna uppgifter, framgår att A låtit B sköta handläggningen av bodelningen i en omfattning som stått i strid med hans personliga uppdrag som bodelningsförrättare och förbudet att sätta annan i sitt ställe. Härigenom har A brutit mot god advokatsed.

När det härefter gäller beslut om bodelningen, stadgas det uttryckligen i 17 kap. 6 § 2 st. äktenskapsbalken att bodelningsförrättaren – om makarna inte kan komma överens – i en av honom underskriven handling själv ska bestämma om bodelningen i enlighet med reglerna i äktenskapsbalken. Av utredningen framgår att A av tingsrätten har förordnats att vara bodelningsförrättare vid bodelningen mellan X och Y samt att något sådant förordnande inte har funnits för B. Detta oaktat är det B som ensam har underskrivit det beslut om bodelningen som han – även detta ensam – har översänt till parterna tillsammans med sin slutfaktura. Något av A underskrivet beslut om bodelningen har, såvitt framgår av utredningen, inte tillställts parterna. Av det sagda följer att B, utan att ha någon behörighet därtill, tillställt parterna ett beslut om bodelningen, medan A, som varit behörig därtill, inte har tillställt parterna något sådant beslut.

Genom vad som förekommit med avseende på beslutet om bodelningen har såväl A som B allvarligt åsidosatt sina plikter som advokater.

Till ovanstående kommer att det av utredningen framgår att B, bortsett från att han således inte haft någon behörighet som bodelningsförrättare, i flera hänseenden de facto inte har utfört sitt arbete med tillbörlig omsorg. Som ett exempel på detta kan noteras att han enligt beslutsmotiveringen i det av honom underskrivna beslutet om bodelningen har tillskiftat en hyresrätt till anmälarens motpart samtidigt som detta inte finns angivet under rubriken ”Beslut” i bodelningsdokumentet.

Nämnden tilldelar envar av A och B varning enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

Utredningen visar inte att A brutit i sin övervakningsplikt såvitt avser B i tiden innan B blev advokat. Anmälan föranleder därför ingen åtgärd i den delen.